

OULU

LOPPURAPORTTI

ILMO – Oulun seudun ilmastoportti

Oulun seudun
ilmastoportti

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Sisällys

Tiivistelmä.....	3
1. Hankkeen tausta ja tavoitteet.....	4
2. Hankkeen toteutus ja yhteistyö.....	5
3. Hankkeen tulokset.....	7
3.1 Työpaketti 1: ilmastoportaali.....	7
3.2 Työpaketti 2: ekotukitoiminta.....	9
3.3 Työpaketti 3: vaikuttavuuden mittaaminen ja seurannan kehittäminen.....	11
3.4 Tapahtumat, tilaisuudet ja muut hyvät käytännöt.....	11
3.5 Hankehenkilöstön osallistuminen tilaisuuksiin.....	13
4. Hankkeen talous.....	15
5. Julkisuus ja tiedottaminen.....	15
6. Toiminnan jatkuvuus.....	18

Tiivistelmä

Hankkeen nimi: ILMO – Oulun seudun ilmastoportti

Toteuttaja: Oulun seudun ympäristötoimi

Aikataulu: 1.6.2011 – 31.8.2013

Projektinjohtaja: Marketta Karhu, Oulun seudun ympäristötoimi

Projektityöntekijä: Hanna-Mari Koivukoski, Oulun seudun ympäristötoimi

Hanketyyppi: Oulun kaupungin hanke

Ohjelmat: ILMO - Oulun ilmasto-ohjelma

Diaarinumero: YMPVI/1545/090/2011

Projektinumero: 1372 (ympäristötoimi) / A31598 (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus)

ILMO – Oulun seudun ilmastoportti –hankkeen tavoitteena oli tukea Oulun seudun ilmastostrategiaan sisältyvää tietoisuuden lisäämistä ja luoda ilmastoystävällisiä toimintatapoja. Hankkeessa toteutettiin yhteistyötä sekä kaupungin että yksityisen sektorin ja oppilaitosten kanssa. Hankkeessa onnistuttiin luomaan käytännönläheisiä ja kohdennettuja toimenpiteitä, jotka jäivät pysyviksi myös hankkeen päätyttyä.

Yhtenä keskeisimpänä toimenpiteenä oli vuorovaikutteisen ja virikkeellisen viestinnän kehittäminen ilmastotiedon jakamiseksi. Kaupungille luotiin ilmastosisivut, joilla korostuu Oulun seutu sekä sen ominaispiirteet ilmastoasioissa. Sivuilla on kerrottu kaupungissa tehdystä ilmastotyöstä, annettu vinkkejä ilmastoystävälliseen elämäntapaan sekä esitetty työkaluja ja mittareita ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuuden seurantaan ja mittaamiseen. Muita toteutettuja viestintämuotoja ja -tapoja olivat sähköinen ja painettu tiedotus, tapahtumat ja tilaisuudet sekä videot.

Hankkeella käynnistettiin ekotukitoiminta, jossa vapaaehtoisia kaupungin työntekijöitä koulutetaan ekotukihenkilöiksi. Koulutuksen käytyään ekotukihenkilöt opastavat ja kannustavat työkalu- ja mittareita ympäristötyöhön omissa työyhteisöissään. Ekotukitoiminta näkyy työpaikalla esimerkiksi energiansäästönä, jätteen synnyn ehkäisynä, tehostuneena jätteiden lajitteluna, ekohankintoina ja kestävinä liikkumistapoina.

Vaikuttavuuden mittaamisessa edistyi monipuolisen selvitystyön ansiosta. Uusia mittareita otettiin käyttöön ja olemassa olevien mittareiden käyttöä vakiinnutettiin edelleen. Keskeinen osa vaikuttavuuden mittaamisesta oli kasvihuonehuonekaasupäästöjen laskenta, missä saatiin koottua ajantasainen päästötieto Oulun lisäksi muille kuntaliitoksen kunnille.

Oulun seudun ympäristötoimen toteuttama hanke sai rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta.

Loppuraportin vakuudeksi:

Hanna-Mari Koivukoski

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Oulun kaupunki ja seudun kunnat ovat sitoutuneet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen strategia-, politiikka- ja ohjelmatasoilla. Toimeenpanovaiheeseen siirryttäessä tarvitaan ajankohtaista, luotettavaa ja käytännönläheistä tietoa, joka tukee paitsi kuntalaisten toimintaa ilmastonmuutoksen hyväksi myös kuntaorganisaatioiden omaa arkipäivän toimintaa sekä päätöksentekoa pitkälle tulevaisuuteen vaikuttavissa ratkaisuisissa. Myös yrityksillä ja yrityksille on tarve viestiä energiatehokkuutta parantavista käytännön toimista ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Hankehaun lähtökohtana oli edellä mainittujen seikkojen edistäminen. Hankkeen keskeisiksi toimenpiteiksi asetettiin vuorovaikutteisen ja virikkeellisen viestinnän kehittäminen ilmastotiedon jakamiseksi, ilmasto- ja energiapainotteisen ekotukitoiminnan käynnistäminen sekä kasvihuonekaasupäästölaskennan kehittäminen.

Hanke sijoittui Oulun kaupungin ilmasto-ohjelman painopistealueeseen *Viestintä ja vaikuttaminen*. Ilmasto-ohjelma on yksi Oulun kaupungin viidestä kaupunkistrategiaa tukevasta kehittämisohjelmasta ja sen painopisteet on valittu seudullisesta ilmastostrategiasta Oulun kaupunkistrategian päämäärät ja kriittiset menestystekijät huomioiden.

Kohderyhmänä olivat Oulun seudun asukkaat, elinkeinoelämä, päättäjät, media sekä opetus ja tutkimus.

Hankkeelle myönnettiin Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) hankerahoitus Pohjois-pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä (POPELY/107/07.04/2010) 23.3.2011. Hankesuunnitelman mukainen kokonaiskustannus oli 249 700 €, josta EAKR-osuus oli 75 % (187 275 €) ja Oulun kaupungin kuntarahoitusosuus 25 % (62 425 €).

2. Hankkeen toteutus ja yhteistyö

Hankkeen toteuttajatahona oli Oulun seudun ympäristötoimi. Hanke käynnistyi kesäkuussa 2011 poiketen projektisuunnitelmassa esitetystä ajankohdasta 1.3.2011.

Hankkeen ohjausryhmään kutsuttiin seuraavat tahot: Oulun kaupunki/innovaatiot ja markkinointi, Oulun kaupunki/tietohallinto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulun kauppakamari, OAMK/viestinnän koulutusohjelma sekä Oulun seudun ympäristötoimi. Ohjausryhmää täydennettiin nimittämällä siihen jäsen Oulun kaupungin konserniviestinnästä. Rahoittajan edustajana toimi Janne Ranta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta.

Hanke aloitettiin 15.6.2011 pidetyssä ohjausryhmän kokouksessa, jossa vahvistettiin ohjausryhmän kokoonpano. Ohjausryhmän tehtäväksi kirjattiin hankkeen toiminnan ja rahoituksen käytön seuranta, ohjaus ja valvonta. Ohjausryhmään kuuluvalla henkilöllä on lisäksi keskeinen tehtävä tiedottaa hankkeesta ja sen tuloksista mm. omassa taustaorganisaatiossaan. Ohjausryhmä koontui hankkeen aikana kahdeksan kertaa.

Ohjausryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

pj. Marketta Karhu, Oulun seudun ympäristötoimi
siht. Hanna-Mari Koivukoski, Oulun seudun ympäristötoimi
Janne Ranta, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Paula Ala-aho, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Sari Matinheikki, Oulun kaupungin konsernipalvelut / tietojohtaminen
Eila Vähäkuopus, Oulun kaupungin konsernipalvelut/konserniviestintä ja kaupunkimarkkinointi
Juhani Heikka, Oulun kaupungin tietohallinto
Esa Pellikainen, Oulun kauppakamari
Pertti Sillanpää, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tuomas Kallio, Pohjois-Pohjanmaan liitto

Oulun kaupungin menettelytapojen mukaisesti hankkeesta tehtiin asettamispäätös, jonka ohjausryhmä käsitteli ja hyväksyi. Päätöksen allekirjoitti Oulun seudun ympäristötoimen johtaja Pekka Vuononvirta. Päätöksellä annettiin allekirjoitusoikeus hankkeessa allekirjoitettaviin asiakirjoihin, kuten esimerkiksi maksatushakemuksiin, väli- ja loppuraportteihin sekä seurantalomakkeisiin.

Hankehenkilöstö pysyi samana koko hankkeen ajan. Vastuullisena johtajana toimi Oulun seudun ympäristötoimen ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Marketta Karhu ja projektipäällikkönä Hanna-Mari Koivukoski.

Rahoittajalle esitettiin yhteensä kuusi seurantaraporttia, kaksi väliraporttia ja loppuraportti. Maksatushakemuksia tehtiin seitsemän.

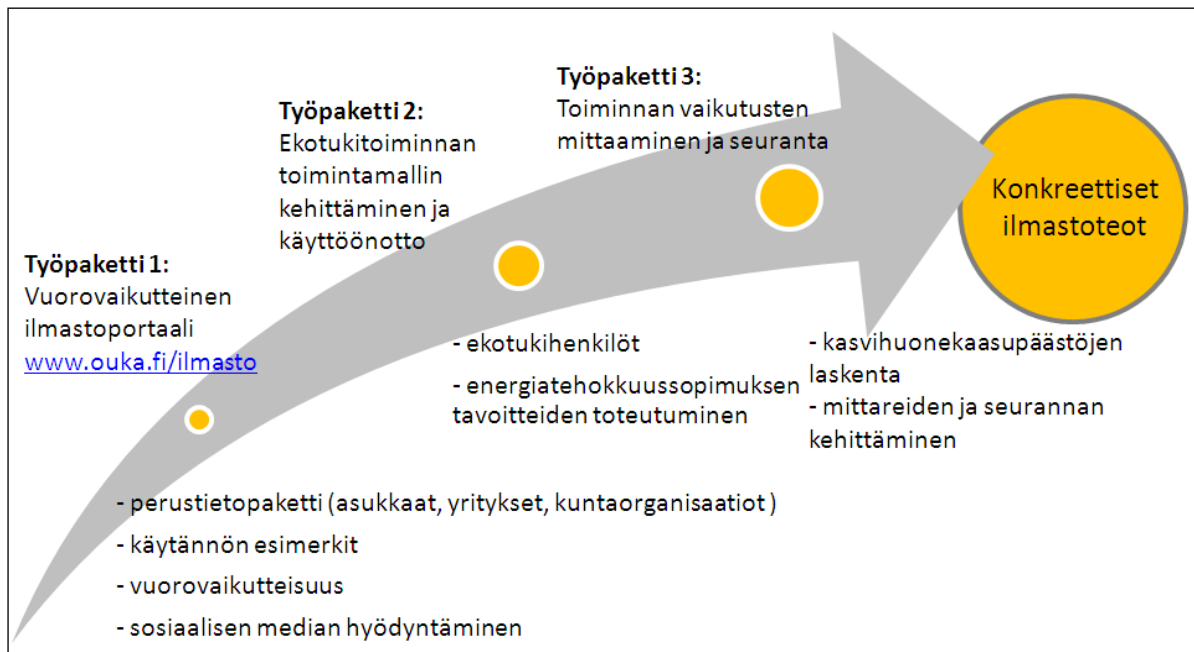
OULU

Yhteistyötä hankkeessa toteutettiin Oulun kaupungin sisäisten tahojen, kuten Oulun Jätehuollon, Oulun hankintapalveluiden, Oulun Energian, Oulun Tilakeskuksen, Oulun Tietotekniikan sekä Oulun seudun ympäristötoimen kesken. Hankkeen toteutuksessa oli mukana myös kaupunkiorganisaation ulkopuolisia tahoja, kuten palvelualan yritys Hotelli-ravintola Lasaretti, energianhallinnan asiantuntijayritys Schneider Electric Finland Oy, Oulun yliopiston maantieteen laitos ja Oulun kauppakamari. Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä lisäksi Suomen kuuden suurimman kaupungin (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu) kanssa.

3. Hankkeen tulokset

Hankkeen toteutus jakaantui projektisuunnitelman mukaisesti kolmeen työpakettiin.

Kuva 1. Hankkeen sisältö työpaketeittain, tavoite ja kohderyhmät

3.1 Työpaketti 1: ilmastoportaali

Hankkeessa toteutettiin monipuolisesti erilaisia viestintämuotoja ja -tapoja, kuten esimerkiksi sähköistä ja painettua tiedotusta, tapahtumia ja tilaisuuksia sekä videoita. Ekotukitoiminnalle teetetystä viestintämateriaalista kerrotaan ekotukitoimintaa käsittelevässä kappaleessa.

Ilmastosivut

Keskeisenä viestintäkanavana oli ilmastoaiheiset verkkosivut, jotka luotiin osaksi Oulun kaupungin sivustoa osoitteeseen www.ouka.fi/ilmasto. Sivulle sisällytettiin monipuolista tietoa Oulun seudun ilmastoasioista, kuten esimerkiksi Oulun seudun ilmastostrategiasta ja sen toteutuksesta, kasvihuonekaasupäästöistä, ilmastositoumuksista ja -hankkeista, hyvistä käytännöistä ja ekotukitoiminnasta. Pääsivulla esitettiin kuukausittain vaihtuva vinkki, jonka avulla asukkaat voivat osaltaan vaikuttaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Ilmastoviestintää varten teetettiin tunnus, jonka toteutti Oulun kaupungin viestintä. Tunnuksista käytettiin kaikessa ilmastoviestintään liittyvässä materiaalissa.

Videot

Osaksi ilmastoviestintää ja ilmastosivujen elävöittämistä teetettiin kolme youtube-videota: *Ilmastouutiset, Mitä jos?* -musiikkivideo sekä *Oulussa kelpaa pyöräillä* -video. Mitä jos? -musiikkivideo toteutettiin osana Ympäristövaikuttajaforum -tapahtumaa. Oulussa kelpaa pyöräillä -video kuvattiin osana Oulun kaupungin pyöräilyviikkoa. Ilmastouutiset ovat käsikirjoituksellinen ilmastoystävälliseen elämäntapaan kannustava neuvontavideo.

Ilmastokatsaukset

Hankkeen aikana julkaistiin kuusi *Ilmastostrategiasta käytännön toimiin* -katsausta. Katsauksen tavoitteena on kertoa lukijoille 2-3 kertaa vuodessa lyhyesti ja ytimekkäästi kaupungissa tapahtuvasta ilmastotyöstä. Katsaukset julkaistiin sähköisenä ilmastosivuilla. Katsauksista sekä niiden sisältämistä aiheista uutisoitiin mm. Kalevassa, Forum24:ssa ja YleOulussa.

Ilmastosanomat, muistilehtiö ja englanninkielinen ilmastoeseite

Osana hanketta toteutettiin *Ilmastosanomat* -lehtinen. Kaupunkilaisille jaettavaksi tarkoitettussa lehtisessä kerrotaan vinkkejä ja faktoja ilmastoystävälliseen toimintatapaan. Muistilehtiö sisältää ilmastovinkkejä ja sitä jaettiin eri tapahtumien yhteydessä, kuten esimerkiksi elokuussa 2013 järjestetyssä *Pikkufarmarit* -tapahtumassa.

Hankkeessa toteutettiin lisäksi englanninkielinen Oulun ilmastoasioista kertova esite. Esitteestä otettiin paperipainos mutta se on nähtävillä myös sähköisenä ilmastosivuilla ja kaupungin englanninkielisillä sivuilla.

Muut viestinnälliset toimenpiteet

Uusien ideoiden hankkimiseksi sekä ilmastosivujen sisällön elävöittämiseksi ja havainnollistamiseksi sekä mahdollisen yhteistyön käynnistämiseksi järjestettiin ideakilpailu Oulun ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijoille ilmastosivujen kehittämiseksi. Kilpailuun ei tullut osallistujia.

Hankkeen aikana osallistuttiin myös pelialan yrityksen järjestämään PeliRiiheen. Peliriihi oli työpaikka, jossa ideoitiin ilmastopeliä eri menetelmin. Peliä ei toteutettu osana hanketta.

3.2 Työpaketti 2: ekotukitoiminta

Hankkeen alussa hankehenkilöstö tutustui Helsingin ekotukitoimintaan ja osallistui sen järjestämään koulutukseen. Tämän pohjalta kehitettiin Oululle sopiva malli ja perustettiin työryhmä, johon kuuluivat henkilöt Oulun seudun ympäristötoimesta, Oulun Jätehuollosta, Oulun Tilakeskuksesta, Oulun Energialta ja Oulun tietotekniikasta. Työryhmä kokoontui hankkeen aikana useasti.

Ekotukitoiminnan koordinaatio oli Oulun seudun ympäristötoimella. Peruskoulutuksissa kouluttajina toimivat asiantuntijat Oulun Jätehuollosta, Oulun hankintapalveluista, Oulun Energialta, Oulun Tilakeskuksesta, Oulun tietotekniikasta sekä Oulun seudun ympäristötoimesta.

Tärkeimpinä onnistumisina voidaan pitää hyvän, toimivan ja Oululle sopivan toimintamallin luomisen ja toiminnan vakiinnuttamisen ja, että koulutuksiin saatiin muodostettua asiantunteva ja innostava kouluttajatiimi.

Ekotukikoulutukset

Ensimmäisen toimintavuoden aikana (vuosi 2012) toiminnan painopiste oli peruskoulutuksissa. Vuoden aikana järjestettiin kuusi peruskoulutusta, joissa koulutettiin yhteensä 105 kaupungin työntekijää ekotukihenkilöiksi. Tavoitteeksi asetettiin 150 koulutettua ekotukihenkilöä. Vaikka tavoitetta ei aivan saavutettu, voidaan koulutettujen määrää pitää hyvänä. Myös toiminnan kattavuus oli hyvä, sillä koulutukseen osallistuttiin lähes kaikista kaupungin hallintokunnista. Vuonna 2013 hankkeen toteutusaikana järjestettiin vielä yksi peruskoulutus, johon osallistui 20 henkilöä. Näin olleen hankkeen aikana koulutettiin yhteensä 125 henkilöä. Tämän lisäksi koulutuksiin osallistui henkilöitä myös kaupunkiorganisaation ulkopuolelta.

Ekotukihenkilöille järjestettiin myös tutustumisia Ruskon jätekeskukseen ja Laanilan ekovoimalaitokseen sekä yhteinen tapaaminen toukokuussa 2012. Yhteisessä tapaamisessa pohdittiin ekotukihenkilön tehtäviä, jaettiin hyviä käytäntöjä sekä käytiin läpi ekotukitoiminnan alkukartoituslomake. Tilaisuuden alusti tutkija-kouluttaja Eija Keränen Operosus Oy:stä. Alustuksen teemana oli työkavereiden motivointi ja oman innostuksen ylläpitäminen.

Ekotukikoulutuksista saatiin paljon hyvää palautetta, joista hyvänä esimerkkinä: "Koulutus oli oman ajattelutavan muutosta. Toivon, että saan välitettyä samaa ajatusten muutosta koko työyhteisöön."

Ekotukitoiminnan kaltaista koulutusta kokeiltiin toukokuussa 2013 järjestämällä *Työpaikan ekoarki ja kuinka se tehdään* -tilaisuus Oulun seudun pk-yrityksille yhteistyössä Oulun kauppakamarin kanssa. Tilaisuus peruttiin vähäisen osallistujamäärän takia.

Ekotukimateriaali ja viestintä

Ekotukihenkilöiden toiminnan tueksi tehtiin *Ekotukitoiminnan käsikirja* Helsingin käsikirjan pohjalta. Käsikirjaa jaettiin ekotukikoulutuksiin osallistujille ja laajasti myös muille tahoille tilaisuuksien yhteydessä. Käsikirja päivitettiin ja siitä otettiin toinen painos elokuussa 2013.

Ekotukitoiminnan tunnettavuuden edistämiseksi toiminnalle teetettiin seinäkalenteri vuodelle 2013. Jokaisena kuukautena esiteltiin ekotukihenkilöitä ja vinkki käytännön ympäristöteoksi. Osana kalenterin tekoa hankittiin kuvauspalvelu ja valokuvia, joita oli mahdollista käyttää muussakin ilmastoviestinnässä.

Toiminnalle hankittiin myös lämpötilamittareita ja vedenvirtaamamittareita sekä teetettiin jätteen lajitteluopas yhteistyössä Oulun Jätehuollon kanssa. Hankkeen aikana teetettyä paperinsäästöön kannustavaa julistetta hyödynnetään tulevassa kaupungin sisäisessä paperinsäästökampanjassa, jossa keskeisessä roolissa ekotukihenkilöt ovat.

Viestintää varten ekotukihenkilöille perustettiin sähköinen wss-työtila. Ajankohtaisista asioista viestittiin myös sähköpostitse sekä kaupungin intrasivuilla. Toiminnalle perustettiin Facebook-sivut (facebook.com/Ekotukitoiminta) yhteistyössä kuutoskaupunkien kanssa. Sivujen ylläpidosta ja sisällöntuotannosta vastaavat kuutoskaupunkien ekotukikoordinaattorit.

Vuosikysely

Ekotukihenkilöille suunnattu vuosikysely toteutettiin yhdessä Oulun, Espoon, Helsingin ja Turun kaupunkien kanssa. Yhteiskyselyllä selvitettiin ekotukihenkilöiden näkemystä ekotukitoiminnan toimivuudesta työyhteisössä. Lisäksi selvitettiin kuinka aktiivinen ekotukihenkilö on tehtävässään, muuttuiko hänen motivaationsa ja viihtymisensä ekotukihenkilön tehtävässä ja roolissa. Selvityksen kohteena oli myös ekotukihenkilöiden sitoutuminen ja toimintaa kohtaan koettu kokonaistyytyväisyys. Raportti valmistuu vuoden 2014 alussa.

Kuva 2. Ekotukihenkilöt Laanilan ekovoimalaitoksessa huhtikuussa 2013 ja Laren katolla syyskuussa 2012.

3.3 Työpaketti 3: vaikuttavuuden mittaaminen ja seurannan kehittäminen

Keskeisin osa vaikuttavuuden mittaamista oli kasvihuonekaasupäästöjen laskenta. Hankkeen aikana hankittiin ostopalveluna Oulun kasvihuonekaasupäästöjen laskenta vuosille 2011 ja 2012 niin sanotulla Hilma-menetelmällä. Päästölaskenta laajennettiin myös muille kuntaliitoksen kunnille niiden saamiseksi kanta-Oulussa käytössä olevan CO₂-raportti -laskentamenetelmän aikasarjaan.

Kasvihuonekaasupäästölaskennan lisäksi ilmastostrategian toteutumiseksi pyrittiin löytämään sitä kuvaavia selkeitä ja monipuolisia indikaattoreita. Uutena mittarina otettiin käyttöön mm. kaupungin henkilöstön matkustamista kuvaava mittari (työsuhdematkalippujen määrä). Oulussa ekologisen kestävyuden mittareita on käytetty vaikuttavuuden arvioinnissa jo pitkään ja useat mittarit ovat samoja, joilla voidaan arvioida myös ilmastostrategian toteutumista. Ilmastoindikaattorit on esitetty kaupungin vuosittaisen ympäristötilinpäätöksen yhteydessä mutta jatkossa myös kaupungin ilmastositouksilla.

Hankkeessa selvitettiin Turun kaupungissa käytössä olevan verkkopohjaisen *Päästövähennys-suunnitelma* -ohjelman hankintaa yhdessä kuutoskaupunkien kanssa. Ohjelman avulla voidaan selvittää työyksikön energia-asioiden, liikkumisen, materiaalien sekä niihin liittyvän toimintakulttuurin tilanne, jonka pohjalta voidaan laatia toimenpidesuunnitelma ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Turun mallin mukaisen vertaisvertailujärjestelmän hankinnasta luovuttiin käytettävyyteen ja kustannuksiin perustuen.

Lisäksi hankkeen aikana annettiin Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille projektityö, jossa opiskelijat selvittivät osana Green thinking -kurssia hiihtilijäljälaskurin soveltuvuutta toimistorakennukseen.

3.4 Tapahtumat, tilaisuudet ja muut hyvät käytännöt

Hankkeen hyvinä käytäntöinä ja saavutuksena voidaan pitää käytännönläheisiä ja kohdennettuja toimenpiteitä. Tapahtumien ja tilaisuuksien avulla luotiin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Ilmasto-opas.fi –portaalin esittelytilaisuus

Ilmatieteen laitoksen, Suomen ympäristökeskuksen ja Aalto-yliopiston toteuttaman Ilmasto-opas.fi –portaalin esittelytilaisuus järjestettiin marraskuussa 2011. Ympäristötalossa pidettyyn tilaisuuteen kutsuttiin hankkeen ohjausryhmän lisäksi eri hallintokunnista henkilöitä, jotka mahdollisesti voisivat hyödyntää portaalia työssään.

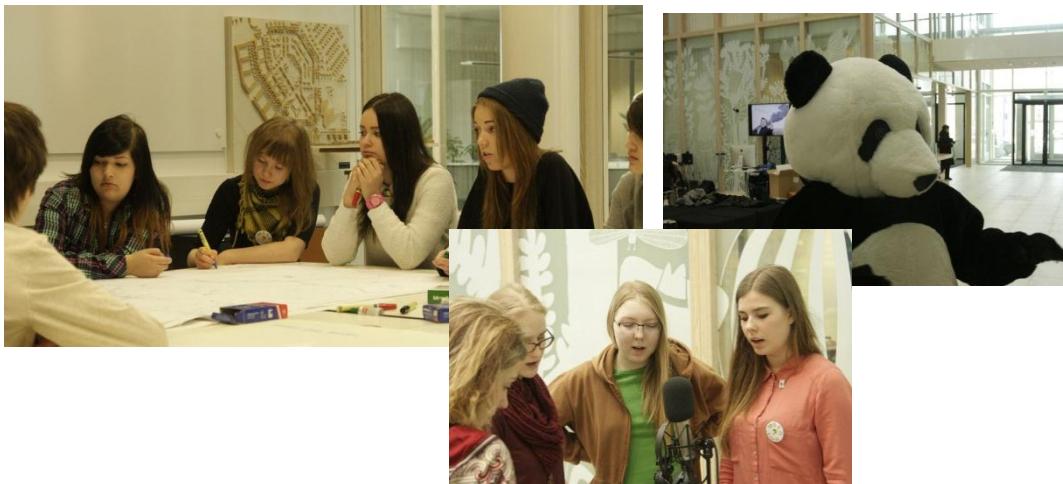
Ympäristö ja yhteiskunta -kurssi

Hankkeessa toteutettiin yhteistyössä Oulun yliopiston maantieteen laitoksen kanssa seminaari, jonka teemana oli yksilön energiankulutuksen vähentämisen mahdollisuudet. Yksittäisen asukkaan ilmastovaikutusten selvittämiseksi on useita verkkopohjaisia laskureita ja työkaluja, joiden käytettävyyttä ja luotettavuutta opiskelijat testasivat ja tutkivat Ympäristö- ja yhteiskunta -kurssin projektitöissään. Töiden tuloksia hyödynnettiin ilmastosisivujen sisällöntuotannossa. Seminaari pidettiin joulukuussa 2012 Limingan luontokeskuksessa.

Ympäristövaikuttajaforum

Ympäristötalossa järjestettiin huhtikuussa 2013 ilmastomuutosaiheinen ympäristövaikuttajaforum Oulun yläkoulujen oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille. Päivän aikana nuoret pohtivat yhdessä ympäristöalan asiantuntijoiden kanssa ilmastomuutoksen vaikutuksia tulevaisuuden Oulussa. Tilaisuuden alustajana toimi tieteis- ja tietokirjailija Risto Isomäki. Päivän tapahtumista tehtiin musiikkivideo, joka on osoitteessa www.youtube.com/watch?v=MiyJrklq5ho.

Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden, Oulun sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä WWF:n kanssa.

Kuva 3. Ympäristövaikuttajaforum Ympäristötalolla huhtikuussa 2013.

Sähköautojen esittelytilaisuus

Ympäristötalolla järjestettiin kesäkuussa 2013 sähköautojen esittely- ja koeajotilaisuus kaupungin työntekijöille. Esiteltävät autot olivat Nissan Leaf, Mitsubishi i-MiEV, Citroen ZERO ja Opel Ampera. Tilaisuuteen osallistui yli 30 henkilöä, ja koeajokertoja kertyi yli 50. Ilmoittautuneiden kesken arvottiin Ecowill standardin mukainen taloudellisen ajotavan koulutus.

Hankkeen päätöstilaisuus

Hankkeen päätöstilaisuus järjestettiin Finnkino plazassa elokuussa 2013. Tilaisuus avattiin Marketta Karhun ja Hanna-Mari Koivukosken puheenvuoroilla kuinka hankkeen toteutuksessa onnistuttiin. Alustuksen jälkeen katsottiin *Tavarataivas* -dokumenttielokuva. Päätöstilaisuuteen kutsuttiin hankkeessa keskeisesti vaikuttaneita henkilöitä sekä ekotukihenkilöt. Tilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä.

3.5 Hankehenkilöstön osallistuminen tilaisuuksiin

Hankehenkilöstö osallistui monipuolisesti ilmastoasioita koskeviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Hankkeen aikana tehtiin yksi ulkomaanmatka projektisuunnitelman mukaisesti.

7th European Conference on Sustainable Cities & Towns, Geneve Sveitsi

Hankehenkilöstö osallistui Sveitsin Genevessä järjestettyyn ilmastokonferenssiin huhtikuussa 2013. Kongressin aikana kuultiin asiaa eri puolilla Eurooppaa erityisesti paikallishallinnossa tehtävästä ajankohtaisesta energia- ja ilmastotyöstä, mikä antoi vahvistusta sekä käytännön vinkkejä Oulussa toteutettavaan ilmastotyöhön.

Kongressin järjesti International Council for Local Environmental Initiatives -järjestö (ICLEI), joka on vuonna 1990 perustettu ympäristönsuojelua ja kestävää kehitystä paikallishallinnoissa edistävä yhteistyöjärjestö. Kongressi oli järjestyksessään seitsemäs.

Kongressin yhteydessä sijainneessa näyttelytilassa oli esillä erilaisia toimijoita, hankkeita, raportteja, tapahtumia yms. Näyttelytilan tarjonta antoi hyviä vinkkejä toteutettavaksi Oulun ilmastotyössä. Matkasta on tehty erillinen matkaraportti, jossa on esitetty matkan ohjelma, kustannukset ja tulokset.

Kuva 4. "A green and socially responsible economy: a solution in times for crises?" -kongressi.

Muut tilaisuudet ja koulutukset

Muita tilaisuuksia ja koulutuksia olivat Motivan järjestämä kansainväliseen Energy Efficiency and Behaviour 2012 -konferenssi Helsingissä, kaksi energiatehokkuussopimuksen yhteyshenkilöille järjestettyä vuosittaiseen tilaisuutta Tuusulassa, energianeuvonnan vuosipäivä Helsingissä ja Winter Cycling Congress -tapahtuma Oulussa. Näihin osallistui hankkeen projektipäällikkö.

Osallistuminen kuutoskaupunkien yhteisiin tapaamisiin, kuten esimerkiksi ekotukitoiminnan kuutoskaupunkien yhteistyöverkoston kokouksiin, oli tärkeää tiedonvaihdon ja hyvien käytäntöjen sekä yhteisten vaikuttavuuden mittareiden sopimisen kannalta. Tapaamispaikat vaihtelivat kuutoskaupunkien kesken (Helsinki, Vantaa, Espoo, Turku, Tampere ja Oulu). Hankehenkilöstö osallistui myös Kuntaliiton ilmastokampanjan tapaamiseen Helsingissä ja kuntien 6. ilmastokonferenssiin Tampereella.

Hankkeen lopussa elokuussa 2013 hankehenkilöstö tutustui Harakan luontokeskukseen ja tiede-keskus Heurekan ilmastonmuutosnäyttelyyn. Projektipäällikkö suoritti kesäkuussa 2013 Ecowill standardin mukaisen taloudellisen ajotavan koulutuksen (kesto 2h).

4. Hankkeen talous

Hankkeen aikana rahoittajalle esitettiin seitsemän maksatushakemusta. Hankkeen kustannukset toteutuivat rahoituspäätöksen kustannuslajitaulukon mukaisesti siten, ettei mitään kustannuslajia ylitetty. Hankkeelle muodostuneet kokonaiskustannukset olivat 191 734 €. Toteutumattomia kustannuksia jäi yhteensä 57 966 euroa, mikä johtui lähinnä hankkeen aloituksen viivästyemisestä. Rahoittajan hylkäämiä rahoituseriä muodostui yhteensä 154 euroa.

Hankinnoissa noudatettiin rahoittajan ohjeistusta. EAKR-hankeohjeistuksen mukaan kaikissa hankinnoissa hinnan on oltava kohtuullinen ja kohtuullisuuden arvioimiseksi on pyydettävä riittävä määrä tarjouksia. Hankinnat, jotka eivät ylitä 4000 € voidaan katsoa pienhankinnoiksi. Tällöin riittää puhelimitse/sähköpostitse pyydetyt tarjoukset ja vastauksista laadittu muistio, jonka perusteella hankintapäätös tehdään. Hankinnoista tehdyt asiakirjat, kuten muistiot hankinnan kohtuullisuuden arvioinnista sekä hankintapäätökset esitettiin maksatushakemusten yhteydessä.

5. Julkisuus ja tiedottaminen

Hankkeen toimenpiteistä tiedotettiin eri tavoin, ja niistä uutisoitiin Oulun seudun joukkoviestimisessä, kuten Kalevassa, Forum24:ssa, Oulu-lehdessä ja YleOulussa. Yksi hankkeen keskeisimmistä tiedotuskanavista oli ilmastoaiheiset verkkosivut, joilla tiedotettiin hankkeen toiminnasta ja tapahtumista sekä julkaistiin tuotettua materiaalia.

Hankkeen aikana julkaistiin kuusi *Ilmastostrategiasta käytännön toimiin* -katsausta. Katsauksen tavoitteena on kertoa lukijoille 2-3 kertaa vuodessa lyhyesti ja ytimekkäästi kaupungissa tapahtuvasta ilmastotyöstä. Katsaukset julkaistiin sähköisenä ilmastosisuilla ja niistä tiedotettiin mm. kaupungin pääsivulla sekä intrassa.

Hankkeen toimenpiteistä tiedotettiin myös kaupungin sisäisissä viestimissä, kuten intrassa ja henkilöstölehdessä. Hanketta esiteltiin useissa tilaisuuksissa puheenvuorojen yhteydessä. Erityisesti ekotukitoiminnasta saatiin useita puheenvuoropyyntöjä. Hanke oli esillä isoissa tapahtumissa, kuten Tampereella kuntien ilmastokonferenssissa ja Oulussa Pikkufarmarit maalla ja metsässä -tapahtumassa. Hankkeelle teetettiin rullajuliste esittelytilaisuuksia varten.

Tiedotteet:

Ekotukitoiminta jokaiseen Oulun kaupungin työyhteisöön (21.9.2011)

Nuorten ympäristövaikuttajaforum Ympäristötalolla (9.4.2013)

Ilmastokatsaukset (6 kpl)

Näkyvyys/kuuluvuus joukkoviestimissä:

RadioMega: ekotukitoimintakaupungin työyhteisöihin (21.9.2011)
Kaleva: Oulu ryhtyy kouluttamaan ekotukihenkilöitä (22.9.2011)
Kaleva: Oulun seudun ilmastokatsaus on ilmestynyt (15.7.2012)
YleOulu: verkkouutinen ekotukitoiminnasta (2.1.2013)
Kaleva: Tilakeskus säästi energiankäytössä (2.1.2013)
Kaleva: Ekotukihenkilö tuo ympäristövastuuta työpaikalle (2.2.2013)
Kaleva: Tuulivoimaa ja aurinkopaneeleja (13.4.2013)
Forum24: Oululaisnuoret vaativat puhtaampaa tulevaisuutta (toukokuu 2013)

Radiohaastattelut ekotukitoiminnasta:

Radio Pooki (21.9.2011)
YleOulu (10.10.2011)
YleOulu (4.1.2012)
YleOulu (28.12.2012)

Puheenvuorot ekotukitoiminnasta:

Ympäristövaikuttajaforum Oulun kansainvälisellä koululla (23.3.2012)
Valtakunnalliset jätehuollon viestintä- ja neuvottelupäivät Oulussa (7.11.2012)
Kestävän kehityksen päivät OAMK/liiketalouden yksikössä (21.11.2012)
Pohjois-Pohjanmaan ympäristökasvatuspäivät Ylivieskassa (30.1.2013)

Järjestetyt tapahtumat ja koulutukset:

Ilmasto-opas.fi -portaalin esittelytilaisuus (30.11.2011)
Ekotukihenkilöiden yhteinen tapaaminen (15.5.2012)
Ympäristövaikuttajaforum Ympäristötalolla (12.4.2013)
Sähköautojen esittelytilaisuus Ympäristötalolla (19.6.2013)
Ekotukitoiminnan peruskoulutukset (7 kpl)
Vierailut Ruskon jätekeskukseen ja Laanilan ekovoimalaitokseen (2 kpl)

Projektin esittely tapahtumissa:

Kuntien ilmastokonferenssi Tampereella (3.-4.5.2012)
Pikkufarmarit maalla ja metsässä -tapahtuma Oulussa (16.-17.8.2013)

Muut viestintäkanavat:

Hanke oli esillä vuosittain julkaistavassa Oulun kaupungin ympäristötilinpäätöksessä, johon kootaan ympäristöasioiden hoitoa, kestävän kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteutusta koskevat toimenpiteet ja tunnusluvut.

Ekotukitoiminta oli esillä myös valtakunnallisesti osana Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajan perustaman ilmastoverkoston tiedotusta. Yksi verkoston esittämästä kymmenestä aloitteesta on, että kaikissa kuudessa kaupungissa on nimetty ja koulutettu ekotukihenkilöitä työyksiköihin.

Kuva 5. ILMO – Oulun seudun ilmastoportti –hankkeen aikana tehtyjä lehtijuttuja.

6. Toiminnan jatkuvuus

ILMO – Oulun seudun ilmastoportti -hankkeen kaikessa toiminnassa on ollut tavoitteena jatkuvuus ja toimenpiteiden juurruttaminen osaksi normaalia toimintaa. Hankkeen verkkosivut luotiin osaksi kaupungin sivustoa, ekotukikoulutukset olivat alusta saakka osa kaupungin keskitettyä koulutus- ja tarjontaa. Viestintämateriaalin tuottamisessa pyrittiin ajattomuuteen, jotta hankkeen aikana tuotettua materiaalia voidaan hyödyntää mahdollisimman pitkään. Hankkeessa toteutettu yhteistyö eri tahojen kanssa tulee jatkumaan.

Ekotukitoiminta tullaan hankkeen päätyttyä laajentamaan Oulun seudun ympäristötoimen toiminta-alueen kuntiin. Koulutuksiin on mahdollista osallistua jossain määrin myös pk-yrityksistä ja oppilaitoksista. Vaikka ekotukitoiminnan peruskoulutusta vastaavan koulutuspäivä ei kiinnostanut yrityksiä laajasti, on malli todettu hyväksi myös pk-yritysten ja oppilaitosten ympäristötietoisuuden edistämiseksi. Ekotukihenkilöverkosto mahdollistaa jatkossa tehokkaan ja käytännön läheisen ympäristöasioiden eteenpäin viemisen kaupunkiorganisaatiossa.

Toimenpiteiden jatkuvuus on varmistettu sisällyttämällä tehtäviä osaksi uuden vakinaisen ympäristötarkastajan toimenkuvaa Oulun seudun ympäristötoimessa.

Hankkeen toteutukseen liittyvät asiakirjat säilytetään Oulun seudun ympäristötoimessa, Solistikankatu 2, 90140 Oulu.